

Závěrem bych chtěla shrnout, že úprava insolvenčního práva obsažená v zákoně č.182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), je úpravou novou, v mnoha směrech dosud neprobádanou a nevyzkoušenou a tudíž není v současné chvíli možné ji relevantně hodnotit. Teprve čas ukáže, zda se úvahy legislativců a tvůrců této právní úpravy ubíraly tím správným směrem a zda bude přínosem našemu právnímu řádu či nikoli.

Úkolem mé práce bylo především pojednat o postavení věřitelů podle nového insolvenčního zákona, o právech a povinnostech nově svěřených věřitelům a věřitelským orgánům. Na posílení postavení věřitelů v insolvenčním řízení bezesporu navazuje také rozšíření odpovědnosti jak jednotlivých věřitelů, tak i věřitelských orgánů.

Hlavní pozitiva nové právní úpravy shledávám především ve stanovení lhůt a přesnějších pravidel vedení celého insolvenčního řízení, z čehož plyne, z pohledu věřitelů, také rychlejší a snadnější cesta k uspokojení jejich nároků vůči dlužníku. Soudy, kterým byly zkráceny lhůty a prostor pro rozhodování, by neměly nadále insolvenční řízení brzdit a komplikovat. Obecnou zkušeností totiž je, že čím kratší dobu insolvenční řízení probíhá, tím vyšší míru uspokojení věřitelů lze očekávat. Nový insolvenční zákon je, dle mého názoru, nastaven způsobem, jenž by tento záměr měl naplnit.

Positivum z pohledu věřitelů shledávám také ve skutečnosti, že tito nově získají větší prostor pro ovlivňování výběru osoby, která bude vykonávat funkci insolvenčního správce v insolvenčním řízení, do kterého tito věřitelé přihlásili své pohledávky. Budou si moci do této funkce vybrat nejkvalitnějšího kandidáta, takového, který bude mít dostatek zkušeností a dostatečnou odbornou kvalifikaci. Prvotní výběr insolvenčního správce bude sice na insolvenčním soudu, ten jej však vybere pouze takzvané „nanečisto“. Pokud s výběrem soudu nebudou věřitelé souhlasit, mohou si vybrat správce jiného, který bude mít v jejich očích větší důvěru. Tím se z mého pohledu zároveň eliminuje riziko, které tu hrozí doposud, kdy dosavadní seznamy správců konkursních podstat jsou přeplněné, ovšem nikoli kvalitními správci, a soud může kdykoli takového špatného kandidáta jmenovat správcem konkursní podstaty v jakémkoli konkursním řízení probíhajícím v obvodu toho kterého konkursního soudu. Všichni tito se také stanou od 1.ledna 2008 automaticky insolvenčními správci. Naštěstí bude nově na věřitelích, aby si správně vybrali insolvenčního správce a vyřadili tak ty osoby, které v této funkci, nikoli formálně, ale fakticky nemají co dělat.

Jako další změnu k lepšímu chápu zprovoznění insolvenčního rejstříku, čímž se soudní řízení, i z pohledu věřitelů, posune na novou úroveň a doufám, že tímto směrem se později budou ubírat i jiné druhy civilního procesu.

V neposlední řadě považuji za velký posun vpřed také skutečnost, že na základě nové úpravy již nebude docházet k podhodnocování zajištění peněžními ústavami a úvěrovými institucemi, jak tomu bylo doposud. Měla na to značný vliv především úprava ZKV, podle které sloužilo k úhradě pohledávek zajištěných věřitelů jen 70 % čistého výtěžku zpeněžení majetku, který jej zajišťoval, typicky zástav. Tato úprava pak vedla ke zdražení úvěrů, neboť banky, právě z obavy před vznikem takovéto situace, kdy by musela být jejich pohledávka uspokojena v konkurzu, požadovaly po svých dlužnících vyšší míru zajištění, což právě vedlo ke zdražování úvěrů. Nový insolvenční zákon tuto cestu opustil a umožňuje, aby k úhradě pohledávek zajištěných věřitelů sloužil celý čistý výtěžek zpeněžení majetku, který je určen k tomuto zajištění. Opouští tak, dle mého názoru, přehnaně solidární postoj k právům nezajištěných věřitelů, kteří tak byli, pomocí násilných zásahů do práv zajištěných věřitelů, v konkursu alespoň částečně uspokojováni. Nová právní úprava tak na druhou stranu bude mít negativní vliv na postavení nezajištěných věřitelů, pro které se může stát insolvenční řízení „noční můrou“ na cestě za uspokojením jejich pohledávek, neboť se může stát, že významná část dlužnickova majetku bude jako zajištění použita k úhradě pohledávek zajištěných věřitelů.

Na nové úpravě bude jistě možné najít i více úskalí, předně mne napadá např. otázka, jakým způsobem bude zajištěna operativnost věřitelských orgánů a jejich rozhodování v insolvenčním řízení, když nově mají rozšířen okruh pravomocí a je posílena i jejich nezávislost na insolvenčním soudu a insolvenčním správcem. Tato otázka zůstane nejspíš v této chvíli nezodpovězena.

Změny i v této právní oblasti budou ovšem nejprve postupné. Ještě dlouho budou mít především soudy v ruce současně dva zákony, starý zákon o konkurzu a vyrovnání a novou úpravu insolvenčního zákona, neboť podle přechodných ustanovení nového IZ, pokud ještě 31.12.2007 přijde soudu návrh na prohlášení konkurzu, bude toto řízení probíhat podle staré právní úpravy, a to až do svého konce.

Na úplný závěr chci říci, že celá problematika postavení věřitelů v insolvenčním řízení je velice složitá a dosud existuje jen málo pomůcek, které by nám mohly výrazně posloužit k jejímu pochopení. Vzhledem k šířce tématu mi rozsah této práce neumožňoval zohlednit danou problematiku ze všech úhlů, a tak podrobně, jak by si bezesporu zasloužila, přesto jsem se snažila pojednat o daném tématu co možná nejdříve a na mnoha místech uvést také souvislosti dané úpravy, přesto však po zdravé úvaze mohu tvrdit, že je k tomuto tématu ještě mnoho co říci a v mnohém teprve praxe poukáže na některá její úskalí, která jsou doposud teoretikům skryta a která rozkryje teprve čas.